

Janez Keber
Leksikon
primkov

1851



Janez Keber
LEKSIKON PRIIMKOV

© Celjska Mohorjeva družba, 2021
Vse pravice pridržane.

JAK Knjižno delo je izšlo v okviru knjižnega programa,
ki ga sofinancira
JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO REPUBLIKE SLOVENIJE

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6'373.232.1(031)

KEBER, Janez, 1943-
Leksikon priimkov / Janez Keber ; [seznam priimkov Cvetka Rezar Mlakar ...
et al.]. - Celje : Društvo Mohorjeva družba : Celjska Mohorjeva družba, 2021

ISBN 978-961-278-520-8
COBISS.SI-ID 86508035

Janez Keber
Leksikon
primkov



CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

P

Páček -cka (1971 139; 1997 155; 2012 142; 2020 145: pos. 106, osrsl. 19, sav. 9, ob.-kr. 5, podr., kor., gor. z; ZSSP: Kš). P. **Pacek** izhaja prek vzdevka iz občne besede *páček*⁸⁴ 'umazan človek, navadno otrok', 'malopriden, malovreden človek', 'prašiček'. V zvezi z zadnjim pomenom gl. še **Prašiček**. Z vzdevkom ali p. **Pacek** so torej prvotno poimenovali malopridnega, malovrednega človeka.

Páčnik -a (1971 310; 1997 359; 2012 340; 2020 355: kor. 154, sav. 107, osrsl. 37, podr. 23, gor. 14, pos. 8, pomur., zas., jvzhSl., goriš., ob.-kr. z; ZSSP: La Dr SG Co M Kn). P. **Pačnik** izhaja verjetno iz vzdevka **Pačnik**. Ta je tvorjen iz del. *pačen* glag. *páčiti* s prip. obr. -ik, ki pomeni delujočo osebo, tj. osebo, ki kaj pači, kviri, tj. iz **pačni* (človek) (glede tvorbe in pomena prim. *tožnik* iz glag. *tožiti*). S sopomen. prip. obr. -telj, -ivec, -uh(ar) so iz glag. *pačiti* tvorjene še občne besede *pačitelj*, *pačivec*, *pačuh*, *pačuhar* (gl. Pleteršnik 1895, 1–2).

Pádar -ja (1971 70; 1997 77; 2011 73; 2020 72: osrsl. 38, pomur. 17, ob.-kr. 6, jvzhSl. 5, podr., zas. z; ZSSP: Kr Do Pt Ljo Lj M Ko). Razl.: **Pader** (1971 49; 1997 51; 2011 45; 2020 36: sav. 27, podr., osrsl., gor. z; ZSSP: La Co; u. za Sevnico 1448: Jursse *Pader*, posestnik v Sevnici; u. gospodstva Krupa 1690–1699: Mikho *Pader* zu Weiniz). Sor. p.: **Padarčič** (2020 ni; ZSSP: Kš Lj), **Padarič** (1997 < 6; 2015 < 5; 2020 6; ZSSP: Lt Do), **Padarić** (1997 10; 2015 7; 2020 7), **Paderčič** (1997 8; 2015 8: osrsl., gor. z; 2020 8), **Paderšič** (1997 < 6; 2015 < 5; 2020 < 5; ZSSP: N). P. **Padar** z razl. **Pader** izhaja prek vzdevka iz poklicnega poimenovanja *pádar* 'kdor se ukvarja z zdravljenjem brez ustrezne poklicne izobrazbe', slabš. 'zdravnik, zobozdravnik'. P. **Padarčič**, **Padarič**, **Padarić**, **Paderčič**, **Paderšič** so izpeljani iz vzdevka ali p. **Padar**, **Pader** s prip. obr. -čič, -ič/-ič, -šič in so prvotno pomenili 'sin Padarja, Paderja'.

⁸⁴ *Pacek* tako kot še *napacati*, *packa*, *packati*, *popackati* itd. spada v besedno družino glag. *pacati* 'mazati', ta pa je verjetno izpeljan iz onomatopeje *pac*, ki posnema zvoke, nastale ob udarcu v blato (gl. Snój 1997, 418).

Pádežnik -a (1971 101; 1997 128; 2011 114; 2020 117: sav. 79, podr. 15, osrsl. 10, gor. 7, kor., zas. z; ZSSP: La Co Md Kn Ml).

Sor. p.: **Padavnik** (1971 19; 1997 7; 2017 < 5; 2020 < 5; ZSSP: Lt), **Padovac** (1971 15; 1997 28; 2017 31; 2020 34: gor. 18, jvzhSl., osrsl. z; ZSSP: Ko), **Padovan** (1971 72; 1997 68; 2017 61; 2020 58: goriš. 22, jvzhSl. 12, ob.-kr. 11, osrsl. 5, sav., prim.-notr. z; ZSSP: N Lj Go Se), **Padovnik** (1971 44; 1997 57; 2017 47; 2020 45: podr. 19, pos. 7, pomur. 6, kor., sav., osrsl., gor., ob.-kr. z; ZSSP: Pt Ml), **Padovšek** (2020 ni; ZSSP: Kš Md), **Pađušek** (1997 6; 2017 < 5; 2020 < 5).

P. **Padežnik** izhaja iz kraj. (v o. Zagorje ob Savi) ali zasel. imen *Padež* (prim. *Padež*, zaselek v Zabukovju nad Sevnico, izpričan 1500 *Pades*, U. Plan, LA, gl. Blaznik 1988, 43). Tvorjen je s prip. obr. -ik iz prid. **padežni* (*prebivalec*) in je prvotno pomenil 'prebivalec Padeža ali prišlek iz Padeža'. Merku (1982, 48) razlaga p. **Padovan** iz it. kraj. imena *Padova*, kar bi bilo glede na lokacijo po ZSSP (Go Se) možno, vendar je manj verjetno.

P. **Padavnik**, **Padovac**, **Padovan**, **Padovnik**, **Padovšek**, **Pađušek** izhajajo iz nasel. imen *Padovo* (gl. *Padovo pri Fari* in *Padovo pri Osilnici* v o. Kočevje). Tvorjeni so s prip. obr. -ac, -an, -nik, -šek in so prvotno pomenili 'prebivalec Padova ali prišlek iz Padova'.

Páglavec -vca (1971 10; 1997 7; 2011 5; 2020 5; ZSSP: M Go I T). Razl.: **Paglovec** (1971 15; 1997 18; 2011 16; 2020 16: goriš. 16).

P. **Paglavec** z razl. **Paglovec** izhaja prek vzdevka iz občne besede *páglavec* slabš. 'kdor rad povzroča neprijetnosti, nevšečnosti, navadno fant, deček', ekspr. 'fant, deček'.⁸⁵ Z vzdevkom ali p. **Paglavec**, **Paglovec** so torej prvotno poimenovali koga, ki je rad povzročal neprijetnosti, nevšečnosti.

Pagón -a (1971 200; 1997 235; 2014 213; 2020 218: goriš. 87, gor. 86, osrsl. 27, podr. 6, ob.-kr. 6, zas., prim.-notr. z; ZSSP: Kr Lo La Mu Ljo R Lj M Po IB I Se T).

⁸⁵ Etimološko je *paglavec* zložen iz psl. *palō* 'debel' in **golva* 'glava', katere prvotni pomen bi bil 'debeloglavec' (gl. Snój 1997, 419).

Sor. p.: **Ajd**.

P. Pagon izhaja prek vzdevka verjetno iz ene od oblik občne besede *pogan*: *pagan*, **pagon*.⁸⁶ Pomensko sorodni p. je **Ajd**.

Pagon se po AS imenujeta tudi dva zaselka: v o. Škofja Loka in v o. Laško.

Páhič -a (1971 **80**; 1997 **95**; 2011 **85**; 2020 **96**: podr. **84**, sav. 7, osrsl., gor., ob.-kr. z; ZSSP: B Co Ml Lj M Md).

Sor. p.: **Pahovec** (1997 **9**; 2011 **7**; 2017 **9**: sav., osrsl. z; 2020 **9**; ZSSP: Co), **Pahovnik** (1971 **58**; 1997 **58**; 2011 **56**; 2020 **43**: sav. 37, osrsl., gor. z; ZSSP: GG).

P. Pahič izhaja iz vzdevka **Pah**. Tvorjen je s prip. obr. -ič in je prvotno pomenil 'sin Paha'. Vzdevka **Pah** je možno izvorno povezovati z občno besedo *páh* '(gost, smrdljiv) dim, sopara' ali s *páh* 'sunek, udarec; zapah; tolkač; pehalnik itd.' (gl. Pleteršnik 1895, 3).

P. Pahovec je tvorjen iz vzdevka ali p. **Pah**, tj. iz svoj. prid. **Pahov* s prip. obr. -ec, in je prvotno pomenil 'Pahov sin'. Možna pa je tudi izpeljava iz kraj. imena *Paha* (o. Novo mesto). V tem primeru bi bil **Pahovec** prvotno 'prebivalec Pahe ali prišlek iz nje'. Enako je s prip. obr. -ik iz prid. **pahovni* tvorjen p. **Pahovnik** in tudi pri njem bi bila možna izpeljava iz kraj. ali pokr. imena *Paha* (gl. AS, 338). Obstaja tudi zaselek *Pahovnik* v o. Gornji Grad (gl. AS, prav tam).

Paholè -éta (1971 **91**; 1997 **89**; 2011 **79**; 2020 **75**: sav. **40**, podr., pos., osrsl. z; ZSSP: Dr Š Co Md Ljo M Kn). Razl.: **Pahulje** (1971 **85**; 1997 **95**; 2011 **99**; 2020 **113**: jvzhSl. 77, osrsl. **24**, zas., gor., ob.-kr. z; ZSSP: Ko).

P. Pahole z razl. **Pahulje** izhaja iz vzdevka **Pahole**, ki ga je možno izvorno povezovati z občnimi besedami *pahalica*, *pahalo*, *pahelj*, *pahljača*, *paholica*, *pahuljka* in glag. *pahljati*. Prvotni nosilec tega p. je torej imel nekaj opraviti s pahljanjem ali s pripravami za to.

Páhor -ja (1971 **822**; 1997 **861** + **14** + **23** dv.; 2011 **837**; 2020 **800**: goriš. **359**, ob.-kr. **165**, osrsl. **111**, pomur. **54**, podr. **51**, prim.-notr. **21**, gor. **16**, jvzhSl. **11**, kor., sav. z; **255**; ZSSP: Ka Li Kr Lo Do Pt La Md Lj Ljo N R I M GG Po IB Go Se Pt). Razl.: **Pahar** (1997 **16**; 2011 **19**; 2018 **23**: kor., sav., osrsl. z; 2020 **24**; ZSSP: Kš Me Ljo), **Paher** (1971 **13**; 1997 **18**; 2018 **15**: podr., sav., osrsl. z; 2020 **15**; ZSSP: La Md T Lj M I).

Sor. p.: **Pahernik** (1971 **54**; 1997 **63**; 2011 **47**; 2020 **38**: podr. **31**, kor., osrsl. z; ZSSP: Dr Md M Ljo Lj Ml).

P. Pahor z razl. **Pahar**, **Paher** verjetno izhaja iz nem. **Bacher**, ki je tvorjenka na -er iz imena **Bach** ali iz vodnega imena *Bach* s prvotnim pomenom 'kdor prebiva ob potoku'. Ustrezni sl. p. je precej pogostejši **Potočnik** ter sor. p. **Potočar**.

P. Pahar, **Paher** in **Pahor** bi bilo možno prek vzdevkov razlagati tudi iz imen delujočih oseb na -ar, -er ali -or iz glag. *páhati* 'prihajati, veti' in 'plapolati, vihrati'.

P. Pahernik je lahko tvorjenka na -nik iz p. **Paher** ali pa tvorjenka na -ik iz nasel. imena *Paher* prek prid. **paherni* (*prebivalec*). Na to drugo možnost kaže zapis iz valdeškega u. za kmetijo **Pahornik** v k. o. Paka ok. leta 1480: *Anndre am Pacher*.

⁸⁶ Sprememba naglašene *a* v *o* je znana v nekaterih sl. narečjih. V tem primeru je sprememba lahko nastala tudi zaradi težnje po zabrisovanju povezave s pomensko za kristjane neljubo besedo *pogan*. Beseda *pogan* izhaja iz vlat. *pagānus* 'pogan', kar je iz klas. lat. *pagānus* 'vaški, kmečki, na deželi živeč, neolikan, poganski', ki je prid. izpeljanka iz lat. *pāgus* 'vas' (gl. Snoj 1997, 461).

Páj -a (1971 **79**; 1997 **83**; 2011 **71**; 2020 **67**: podr. **37**, sav. **20**, kor., zas., jvzhSl., osrsl. z; ZSSP: Pt C Co Md Lj M IB Kn).

Sor. p.: **Pajč** (2020 < **5**; ZSSP: Ljo), **Pajčič** (2020 **ni**; ZSSP: Mu), **Pajič** (1971 **60**; 1997 **16**; 2011 **13**; 2020 **17**: pomur. **9**, sav., osrsl., gor. z), **Pajić** (1971 **10**; 1997 **212**; 2011 **265**; 2020 **2317**: osrsl. **79**, gor. **73**, podr. **45**, sav. **44**, ob.-kr. **26**, pos. **12**, pomur., kor., zas., goriš. z; ZSSP: M), **Pajman** (1971 **24**; 1997 **10**; 2020 **5**; ZSSP: C Co Md Lj M Kn), **Pajmon** (1971 **18**; 1997 **32**; 2020 **34**: osrsl. **13**, podr. **10**, sav. **5**, pomur., gor., ob.-kr. z).

P. Paj izhaja verjetno iz imen. podst. ***Paj-**, ki je nastala po krajsanju iz imena **Pavel** ali drugih imen z začetnim zlogom *Pa-*. Imen. oblike **Paja**, **Pajo**, nastale po krajsanju iz imena **Pavel**, so tudi na hr. in srb. jezikovnem območju. To je razvidno iz p. **Pajić**, katerega pogostnost je po osamosvojitvi Slovenije močno porasla. **Pajič** (**Pajić**) je tvorjen iz imen. podst. ***Paj-** s prip. obr. -ič/-ić in je prvotno pomenil 'sin Paja'. Enak prvotni pomen sta imela tudi že izumrla p. **Pajč** in **Pajčič**, ki sta tvorjena s prip. obr. -č in -čić. **P. Paj** pa je možno izvorno povezovati tudi s sl. nar. *paj* (štaj. in v štaj. ljudski pesmi) 'fant'.⁸⁷

Iz p. **Paj** je s prip. obr. -man tvorjen p. **Pajman** z razl. **Pajmon**.

Pajdaš -a (1997 **6**; 2020 < **5**; ZSSP: B Md Lj).

Sor. p.: **Pajduh** (1971 **14**; 1997 **11**; 2020 **6**; ZSSP: B), **Prijatelj**. **P. Pajdaš** je nastal prek vzdevka iz občne besede *pajdaš* 'tovariš, drug (v slabem smislu)' – pajdašiti se s kom (gl. Glonar 1936, 267). Z zamenjavo prip. obr. -aš v p. **Pajdaš** s prip. obr. -uh je lahko nastal tudi p. **Pajduh**. **P. Pajdaš** (2011 **16**) in **Pajduh** (2011 **16**) obstajata tudi na Hrvaškem.

Pájér -ja (1971 **182**; 1997 **161**; 2012 **158**; 2020 **147**: goriš. **36**, gor. **28**, osrsl. **24**, sav. **19**, kor. **17**, zas. **13**, podr., jvzhSl., ob.-kr. z; ZSSP: Ka Lt Kr La Dr SG Md Ljo R Lj M I T Ml); **Payer**, kmetija v k. o. Sv. Vid pri Valdeku ok. 1480: *Pair* /u. Vald., LA/, gl. Blaznik 1988, 49). Razl.: **Bajer** (1971 **33**; 1997 **9**; 2012 **5**; 2020 **6**; ZSSP: N M).

P. Pajer z razl. **Bajer** izhaja iz nem. *Bayer* 'Bavarec'. S p. **Bajer**, **Pajer** so bili prvotno poimenovani prišleki z Bavarske, ki pa danes praviloma niso več Nemci. P., ki so nastali iz poimenovanj prišlekov iz drugih dežel ali pokrajin, so pri nas zelo pogosti (gl. **Horvat**, **Furlan**, **Korošec**). Nem. p. **Bayer** z razl. **Baier**, **Beier**, **Beyer** je izpričan 822/75 *Beiur*, 1212 *Bawar*, 1355 *Beyer*, 1408 *Beier* (gl. Naumann 1994, 72).

Pájk -a (1971 **721**; 1997 **701** + **6** + **7** dv.; 2014 **689**; 2020 **692**: osrsl. **327**, sav. **131**, jvzhSl. **85**, pos. **52**, gor. **36**, ob.-kr., zas. **22**, podr. **7**, kor., prim.-notr., goriš. z; **340**; ZSSP: Li Lo Kš La C Š B Co Ljo N R Lj Se T Ml). Razl.: **Pajank** (1997 < **6**; 2014 < **5**; 2020 < **5**; ZSSP: Dr), **Pajek** (1971 **232**; 1997 **349**; 2014 **307**; 2020 **312**: osrsl. **100**, podr. **76**, sav. **46**, pomur. **34**, jvzhSl. **19**, gor. **13**, ob.-kr. **10**, kor. **8**, zas., goriš. z; ZSSP: Li Kš Pt Dr Lt Š SG Md N M Kn Ml), **Pajenk** (1971 **61**; 1997 **86**; 2014 **91**; 2020 **92**: sav. **47**, kor. **23**, podr., osrsl. **11**; ZSSP: Dr SG Co Ljo Lj M; **Pajenk**, kmetija v k. o. Mislinja:

⁸⁷ O besedi *paj* je J. Baukart, JiS 1969, št. 1, 29 zapisal: »*Paj* je menda edina grška tujka v prleščini. Kakor je v grščini zvalnik, tako je tudi v prleščini ne vzklik, marveč nagovor na fanta in včasih na znanega moškega, ki ga tiče. Zgled iz ljudske pesmi je odgovor na petje čuka: Čuk, čuk, čuk, / Dam ti star klobuk, / Da še ne pride zdaj / po me smerčnjakov paj / Da me ne pelja v kraj! Pesem je zapisal Dav. Trstenjak, Slov. Glasnik 1860, I, 21: *paj* = *pajb*. *Pajb* je nar. različica besede *pob* (iz nem. stvn. *puobe*, nem. *Bube*), *poj*, *puob* itd. 'fant'. Ta možnost razlage je verjetnejša kot že omenjena izposojenka iz grščine.«

u. Valdek – ok. 1480 vnder Waldegkh ... Juri *Payannghk*; gl. Blaznik 1988, 43).

Sor. p.: **Pajčič** (2020 **ni**; ZSSP: Mu; u. deželnoknežjega gospostva Metlika 1593: Marko *Pawychyh*).

P. **Pajk** z razl. **Pajank**, **Pajek**, **Pajenk** izhaja prek vzdevka iz občnega poimenovanja *pajek*. Vzdevek je nastal po metaforični rabi besede *pajek* 'suh človek', ki izhaja iz primere *suh kot pajek* 'zelo suh'. Prvotni nosilec vzdevka ali p. **Pajk** je torej imel lastnosti, ki so poimenovalce spominjale na pajka. P. **Pajank** in **Pajenk** izhajata iz nar. oblik poimenovanja *pajek*, p. **Pajk** pa iz pogovorne oblike tega poimenovanja. P. **Pajčič** je tvorjen iz vzdevka ali p. **Paj(e)k** s prip. obr. *-ič* in je prvotno pomenil 'sin Pajka'.

Pájnič -a (1971 **149**; 1997 **152**; 2014 **165**; 2020 **168**: jvzhSl. **91**, osrsl. **61**, gor. 7, podr., sav., ob.-kr. z; ZSSP: Ka Ljo Lj Ko). Sor. p.: **Pajn** (2020 **ni**; ZSSP: Ljo), **Pajnik** (1971 **48**; 1997 **57**; 2014 **43**; 2020 **41**: kor. **16**, podr. **12**, osrsl. **8**, goriš. 5; ZSSP: Dr Md GG Ml), **Pajnhart** (1971 **16**; 1997 **19**; 2014 **14**: pomur., osrsl. z; 2020 **14**; ZSSP: Lt Lj Ml).

P. **Pajnič** je nastal iz vzdevka ali p. **Pajn**. Tvorjen je s prip. obr. *-ič* in je prvotno pomenil 'sin Pajna'. P. **Pajn** je verjetno nastal prek vzdevka iz nem. *Bein* 'noga'. Tako so verjetno prvotno poimenovali koga, ki je imel dolge, močne, debele ali še kako drugače opazne noge. Iz vzdevka ali p. **Pajn** je s prip. obr. *-ik* tvorjen p. **Pajnik**. P. **Pajnhart** je zloženo iz nem. *Bein* 'noga' in *hart* 'močen' in je prvotno verjetno pomenil koga z močnimi nogami.

Pajnkijer -ja (1971 **90**; 1997 **56**; 2014 **50**; 2020 **56**: podr. **37**, osrsl. 7, sav. 5, zas., jvzhSl. z; ZSSP: Pt Md). Razl.: **Pajnkijar** (1971 **10**; 1997 **36**; 2014 **32**; 2020 **37**: podr. **15**, zas. **10**, sav., osrsl. z).

P. **Pajnkijer** z razl. **Pajnkijar** izhaja verjetno iz nem. poklicnega poimenovanja *Beinkiefer* oziroma *Beikiefer* 'Weinküfer', tj. 'vinski sodar' (gl. Gottschald 1971, 186–187).

Pajntar -ja (1971 **110**; 1997 **103**; 2014 **106**; 2020 **104**: goriš. **59**, gor. **22**, podr., zas., osrsl. z; ZSSP: R Lj I T). Razl.: **Panjtar** (1971 **20**; 1997 **60**; 2014 **62**; 2020 **56**: gor. **27**, podr., sav., osrsl., goriš. z), **Panjter** (2020 **ni**; ZSSP: R T), **Pantar** (1971 **93**; 1997 **104**; 2014 **110**; 2020 **115**: osrsl. **58**, jvzhSl. **38**, prim.-notr. **14**, sav., zas., ob.-kr. z; ZSSP: Ka Lo Ljo R Lj Ko Go Kn), **Panter** (1971 **29**; 1997 **15**; 2014 **14**: jvzhSl., osrsl., ob.-kr. z; 2020 **15**; ZSSP: Lt Ko).

P. **Pajntar** z razl. izhaja verjetno iz nem. p. **Paintner**, **Peitner**, **Beintner** itd. Te obravnava npr. Gottschald (1971, 215) pri imen. podst. (**Bünd**): abgesonderter Teil der Dorfflur. Mit sehr vielen örtlichen Sonderbedeutungen u. Formen ..., tj. 'ograjeno, ločeno zemljišče (v vaškem okolju)'. Podst. najdemo večinoma v izpeljanih p. na *-ner*, med katerimi Gottschald navaja med drugim **Beunt(n)er**, **Beindner**, **Paintner** (Kohlp., Seep., Bernp., Kreuzp.), **Peintner** itd. Njihov prvotni pomen je bil verjetno 'lastnik, prebivalec takega zemljišča, okolja'.

Pajsar -ja (1971 **58**; 1997 **66**; 2018 **56**: osrsl., gor. z; 2020 **55**; ZSSP: Ljo Lj). Razl.: **Pajser** (2021 **ni**; ZSSP: Ljo Lj; fevdna knjiga s konca 14. in začetka 15. stoletja: Hanns *Peisser*, *Peysser*, oče Ahaca, Marjete in Ane; Achatz *Peysser*, sin Janža P., Marjetin in Anin brat).

P. **Pajsar** z razl. **Pajser** izhaja prek vzdevka iz nar. dol. *pajsar* 'vzvod, ročica, drog za dvigovanje in premikanje težkih tovorov'.⁸⁸ Tako so verjetno prvotno poimenovali koga, ki je imel opravka s težkimi tovari.

Pajtler -ja (1971 **183**; 1997 **206**; 2012 **179**; 2020 **175**: podr. **95**, pos. **25**, kor. **14**, pomur. **10**, zas. **8**, jvzhSl. 7, osrsl. **6**, sav., gor., ob.-kr. z; ZSSP: Pt Dr Md Lj M Ml). Razl.: **Pajtlar** (2021 **ni**; ZSSP: Pt).

P. **Pajtler** z razl. **Pajtlar** izhaja iz nem. *Baitler*, *Peidtlar* 'Beutelmacher' (tj. 'izdelovalec vreč'), tudi 'Gerber' (tj. 'strojar') (gl. Gottschald 1971, 190).⁸⁹

Pájžlar -ja (1971 **24**; 1997 **27**; 2018 **23**: pomur., podr., kor. z; 2020 **24**; ZSSP: Mu).

P. **Pajžlar** je verjetno prek vzdevka treba izvorno povezovati z občno besedo *pájžlar*. Ta je tvorjenka na *-ar* iz nar. *pajželj* 'oklešček, kol' (gl. Gregorič 1959/60, 19)⁹⁰ z domnevnim pomenom 'kdor dela okleščke, kole ali ima kaj opraviti z njimi'.

Pák -a (1971 **106**; 1997 **101**; 2014 **100**; 2020 **97**: podr. **75**, osrsl. **12**, sav., ob.-kr. z; ZSSP: Pt Lt Md M Kn Ml).

Sor. p.: **Pakar** (1971 **40**; 1997 **38**; 2014 **38**; 2020 **49**: jvzhSl. **14**, osrsl. **11**, kor., gor. z; ZSSP: N), **Pakiž**.

P. **Pak** je v priim. procesu nastal iz roj. imena **Pak**. To je nastalo po krajšanju imen **Pakoslav**, **Pakomil** ipd., ki sta slov. izvora.⁹¹ Tako je p. **Pak** npr. razložen tudi v poljščini in lužiški srbsčini. **Pakar** je lahko tvorjenka na *-ar* iz imena ali p. **Pak**. Verjetnejša pa je izpeljava s prip. obr. *-ar* iz kraj. imena *Paka* ali *Pako* (prim. *páka* die Anhöhe, Pletersnik 1895, 4), s čimer se precej ujema tudi lokacija po ZSSP. Prvotni pomen p. **Pakar** bi bil po tej razlagi 'prebivalec Pake ali Paka (Pakovega)'.

Pákíž -a (1971 **121**; 1997 **125**; 2011 **124**; 2020 **118**: jvzhSl. **59**, prim.-notr. **28**, osrsl. **23**, podr., sav., goriš., ob.-kr. z; ZSSP: Ka Lo Š N Lj Ko).

P. **Pakiž** izhaja verjetno iz imen. podst. ***Pak-**, ki je nastala po krajšanju imen **Pakoslav**, **Pakomil** (gl. **Pak**). Tvorjen je s prip. obr. *-ež*, ki je zaradi polglasniškega izgovora *e*-ja zapisan z *i*-jem.

Pál -a (1971 **239**; 1997 **216**; 2011 **208**; 2017 **191**: pomur. **88**, podr. **64**, osrsl. **25**, kor., sav., jvzhSl., prim.-notr., ob.-kr. z; 2020 **183**: pomur. **82**, podr. **65**, osrsl. **27**, kor., sav., jvzhSl., ob.-kr. z; ZSSP: Do Pt Lt Lj M Ml).

Sor. p.: **Pale** (1997 7; 2020 < 5), **Palič** (1971 **11**; 1997 < 6; 2020 < 5), **Palić** (1997 **30**; 2020 **103**: osrsl. **28**, podr. **19**, goriš. **18**, jvzhSl. **10**, pomur. **9**, zas. **8**, gor., prim.-notr., ob.-kr. z), **Palislamović** (1997 **12**; 2020 **11**: sav. **6**, zas., osrsl., goriš. z), **Palo** (1997 **6**; 2011 **8**; 2017 7; 2020 7), **Paloš** (1997 **16**;

⁸⁸ Beseda je izposojenka iz bav. avstr. *Peifser* 'priprava za dviganje' (prim. še kor. nem. *peissar* 'vzvod, ročica', bav. *Beifser* 'debel, ukrivljen drog za dvigovanje tovorov, vzvod' (gl. Striedter-Temps 1963, 187). *Pajsar* bi lahko bila tudi tvorjenka na *-ar* iz glag. *pajsati* 's cepinom, drogom premikati, dvigovati'.

⁸⁹ Pajtler (Pajtlar) bi lahko nastal prek vzdevka iz besede *pajtlar*, *pajtler*, ki je tvorba na *-arl-er* iz sl. *pajtel*, *pajtl* 'mlinsko sito; vreča za moko' in pomeni 'izdelovalec mlinskih sit, mlinskih vreč'. Sl. *pajtel*, *pajtl* je izposojenka iz bav. avstr. *Beutel* (gl. Striedter-Temps 1963, 187).

⁹⁰ V pkm. je *pajžeo* -la 'zakrneli parkelj pri govedu' (gl. Novak 1985, 68).

⁹¹ Gl. npr. J. Svoboda, Stč. osebni jména, 82: PAKO- stsl. *pako* lat. 'validus', 'silny' itd.

Palamár

2011 25; 2017 25; 2020 27: sav. 20, podr., prim.-notr., goriš. z), **Palko, Paluc**.

P. **Pal** izhaja iz roj. imena **Pal**, ki je skraj. madž. oblika lat. imena **Paulus**, sl. **Pavel**.⁹² Iz madž. imen. oblik **Pal, Paloš** so nastali tudi p. **Pale, Palič, Palić, Palko, Palo, Paloš, Paluc**. Tvorjeni so s prip. obr. *-e, -ič/-iç, -ko, -o, -uc* in so prvotno pomenili 'sin Pala'. P. **Palislamović** je zložen iz p. **Pal** in **Islamović**. Gl. tudi **Islamović**.

Palamár -ja (1997 62; 2011 85; 2017 98; 2020 101: osrsl. 77, gor. 11, prim.-notr., ob.-kr. z).

P. **Palamar** je nastal prek vzdevka iz hr., srb. *palamar* 1. navt. 'debela ladijska vrv, vrv za privezovanje ladij k obrežju', 2. 'klin, žebelj'. Z njim so prvotno verjetno *pars pro toto* poimenovali koga, ki je omenjena pripomočka uporabljal pri svojem poklicu, npr. mornar, pomorščak. P. **Palamar** obstaja tudi na Hrvaškem – po *Leksiku prezimena*, 477, 28, večinoma v kraju Majske Poljane (Glina), a je zelo redek.

Palatín -a (1971 19; 1997 27; 2017 38: pomur., osrsl. z; 2020 27; ZSSP: Mu). Razl.: **Paladin** (1997 29; 2011 33; 2017 36; 2020 37: ob.-kr. 28, podr., osrsl., prim.-notr. z), **Palatinus** (1997 9; 2017 12: pomur., zas., osrsl. z; 2020 11; ZSSP: Go), **Palatinuš** (1997 < 6; 2011 6; 2017 6; 2020 6).

P. **Palatin** z razl. **Paladin, Palatinus, Palatinuš** izhaja prek vzdevka iz oblastvenega poimenovanja *palatín, palatinus* 'v srednjem veku naslov za dvorjana, zgod., 'do 1848 vladarjev namestnik na Ogrskem, pri Pleteršniku (1895, 4), *nadvornik, nadvorni župan*.

Palávríç -a (1997 9; 2020 13: zas. 8, sav. 5).

P. **Palavriç** je po izvoru hrvaški. Tvorjen je s prip. obr. *-iç* iz p. **Palavra** in je prvotno pomenil 'sin Palavre'. Hr. **Palavra** je nastal prek vzdevka iz občne besede *pálavra* ž (t. palavra, špan.) nar. 1. 'prevara, laž' 2. tudi m ekspr. 'oseba, ki veliko govori' (gl. Jurančič 1986, 764). P. **Palavra** (2011 178) obstaja torej na Hrvaškem, patron. **Palavriç** pa ima statistično oznako < 10, kar pomeni, da ima frekvenco manj kot 10 ali ne obstaja. Po *Leksiku prezimena* velja to zadnje. Glede na to je verjetno, da p. **Palavriç** obstaja zdaj samo v Sloveniji.

Pálčár -ja (1971 44; 1997 45; 2011 42; 2020 44: osrsl. 32, jvzhSl. 7, podr. 5; ZSSP: Ljo N Lj). Razl.: **Paličár** (1997 < 6; 2011 < 5; 2017 < 5; 2020 < 5; ZSSP: Lj).

P. **Pálčár** z razl. **Paličár** izhaja prek vzdevka iz občnega poimenovanja *pálčár* oziroma *páličár* nekdanj 'vojak, birič, obo-rožen s palico'. V p. **Pálčár, Paličár** se tako ohranja vednost o nekdanjem poklicu.

Pálčiç -a (1971 394; 1997 396; 2011 379; 2020 350: ob.-kr. 118, osrsl. 96, jvzhSl. 47, prim.-notr. 30, podr., zas. 15, pos. 12, gor. 10, pomur., sav. z; ZSSP: Li Lo Kš Me Pt Md Ljo N R I Lj Ko Se; **Pavčiç**, ime v Podveži pri Lučah – 1426: Nicus *Paltschitsch*, gl. Blaznik 1988, 48). Razl.: **Palčić** (1997 13; 2020 12: podr. 6, osrsl., ob.-kr. z), **Paučiç** (1971 11; 1997 21; 2011 23; 2020 21: pomur. 10, podr., osrsl., goriš. z; ZSSP: Md N Lj

Ko Go Kn), **Pavčiç** (1971 161; 1997 149 + 6 dv.; 2011 147; 2020 147: osrsl. 78, prim.-notr. 39, podr. 13, sav. 7, jvzhSl., gor., ob.-kr. z; ZSSP: Li Kr Lo Kš Mu SG Co Ljo N Lj M Ko Po Se Ml).

Sor. p.: **Palčec** (1997 15; 2017 15: podr., pos., osrsl. z; 2020 15; ZSSP: M), **Palčnik** (1971 26; 1997 44; 2017 52; 2020 50: sav. 39, podr. 5, pomur., zas., osrsl. z; ZSSP: La Lj), **Palec** (1997 < 6; 2017 < 5; 2020 < 5), **Palek** (1997 10; 2017 15; 2020 15: osrsl. 15; ZSSP: Ljo Go), **Pauc** (2020 ni; ZSSP: Kr), **Paučnik** (1971 18; 1997 14; 2017 15; 2020 13: sav. 7, osrsl., ob.-kr. z; ZSSP: Dr Co M), **Pavc** (1971 69; 1997 80; 2017 95; 2020 98: gor. 42, jvzhSl. 25, osrsl. 20, pos. 5, podr., sav., goriš. z; ZSSP: Kr Kš Pt N Lj Ko), **Pavček** (1971 48; 1997 48; 2020 45: jvzhSl. 26, osrsl. 19; ZSSP: B N Lj Ko), **Pavčnik** (1971 121; 1997 164; 2017 146; 2020 147: sav. 75, osrsl. 29, zas. 23, pos. 11, podr., jvzhSl., ob.-kr. z; ZSSP: Kš La Dr Š B Co Ljo Lj Ko), **Pavec** (1971 84; 1997 71; 2017 72; 2020 73: gor. 52, jvzhSl. 11, osrsl. 10; ZSSP: Kr Kš Lt N).

P. **Palčić** z razl. **Palčić, Paučiç** ter **Pavčiç** izhajajo prek vzdevkov iz občne besede *palčić* 'majhen palec; palček, stržek'. Podobno je prek manjšalnice *palec* – *palčec* nastal p. **Palčec**, ki je sicer bolj pogost na Hrvaškem. Tam obstajajo tudi p. **Palac, Palčak, Palček, Palčić, Palčok**, med katerimi je najpogostejši **Palčić**. Sl. p. **Palčnik** in njegova pravopisna razl. **Pavčnik** izhajata iz občne besede *palčnik* 'rokavica z enim prstom; tanka gumijasta prevleka za palec; zgornji krajši rogelj senenih vilj, ki je izpeljanka iz občne besede *palec*. Ta je v p. **Palec, Pauc, Pavc** in **Pavec**. P. **Palčić** spada med p., ki so nastali iz poimenovanj delov telesa ali so povezani z njimi. Taki so npr. še **Glavan, Kolenc, Nosan, Ritonja**. P. **Pavček, Pavčiç, Pavec** je možno izvorno povezovati tudi z imenom **Pavel**, in sicer prek priim. podst. ***Pav-** (gl. **Pavel** itd.).

Ustrezni nem. p. je **Daum(e)**, ki ga razlagajo prek vzdevka iz srvn. *dume, doume* 'palec' zaradi posebnosti tega prsta ali kot poimenovanje majhnega (debelega) človeka ali tudi kot mero (gl. Naumann 1994, 90). Nem. **Daum(e)** ustreza angl. p. **Thum**.

Pálikuça -e (1997 6; 2020 11: prim.-notr. 5, podtr., sav., gor. z). P. **Palikuça** je nastal prek vzdevka iz hr. občne besede *pálikuça* 1. 'požigalec' 2. bot. 'žareči zajčji mak' (gl. Jurančič 1986, 764). P. **Palikuça** (2011 94) obstaja torej tudi na Hrvaškem, od koder je očitno prišel tudi k nam. Tako so tam verjetno poimenovali požigalca, čeprav so tudi rastl. poimenovanja pogosto postala priim. podstave.

Palír -ja (1971 126; 1997 149; 2012 135; 2020 136: sav. 107, kor. 15, podr., osrsl. 7; ZSSP: C Š Co Md M).

Sor. p.: **Šef, Šefman**.

P. **Palír** izhaja prek vzdevka iz poklicnega poimenovanja *palír* žarg. 'delovodja'. Prvotni nosilci vzdevka ali p. **Palír** so bili torej delovodje, dandanes je to lahko čisto naključno. Sl. p. **Palír** ustreza v hr. Međimurju p. **Paler**, izpričan najprej 1638 kot *Pallier* v kraju Palovec, 1660 *Pallier* v kraju Držimurec, Šenkovec, in ga razlagajo iz madž. *pallér* 'zidarski ali tesarski poslovođa; nadzornik' (gl. Frančić 2002, 415).

Palíska -e (1971 54; 1997 86; 2020 87: ob.-kr. 49, osrsl. 23, prim.-notr. 6, sav., zas., jvzhSl., goriš. z; ZSSP: IB T). Sor. p.: **Premk, Ržek, Šenica, Us**.

⁹² Lat. ime Paulus razlagajo iz lat. *paulus* 'majhen, mali' (več gl. Keber 1996, 390).

P. **Paliska** je nastal prek vzdevka iz občne besede *paliska* nar. 's prahom pomešana moka v mlinu'. Tako so prvotno po proizvodu, izdelku poimenovali mlinarja.

Pálko -a (1971 50; 1997 73; 2014 78; 2020 77: kor. 70, podr., sav. z; ZSSP: Dr). Razl.: **Paljk** (1971 52; 1997 69; 2014 65; 2020 67: goriš. 44, osrsl. 12, gor., ob.-kr. z; ZSSP: Lj Go).

Sor. p.: **Pal**, **Palka** (1971 11; 1997 18; 2014 27; 2020 28: osrsl. 13, jvzhSl. 10, zas. 5), **Paluc** (1971 53; 1997 70; 2014 59; 2020 56: podr. 50, pomur. 6; ZSSP: Pt Lt Ml).

P. **Palko** je nastal iz roj. imena **Pal**, ki je madž. skraj. oblika imena **Pavel**. Tvorjen je s prip. obr. *-ko* in je prvotno pomenil 'sin Pala, Pavla'. Iz rod. oblike tega p. izhaja verjetno p. **Palka**, po izgubi končnega *o*-ja ali *a*-ja v im. pa p. **Paljk**, ki je morda pisan z *lj* zaradi ohranitve izgovora *l*-ja. P. **Paluc** je lahko izpeljanka na *-uc* iz imena ali p. **Pal**.

Pálovňnik -a (1971 30; 1997 43; 2012 39; 2020 40: gor. 32, pos., osrsl., goriš. z; ZSSP: R).

Sor. p.: **Palovšak** (2020 ni; ZSSP: SG).

P. **Palovňnik** izhaja iz nasel. imen *Paloviče*. Tvorjen je s prip. obr. *-ik* iz **palov(i)šni* (*prebivalec*) in je prvotno pomenil 'prebivalec Palovič ali prišlek iz njih'. Glonar (1931, 162) omenja vas *Paloviče* v radovljiškem okraju, kar je po ZSSP prava lokacija za obravnavani priimek. Po SKI, 193, so danes *Paloviče* kraj v o. Tržič.

P. **Palovšak** izhaja iz nasel. imena *Palovec*. Tvorjen je s prip. obr. *-jak* iz **palovski* (*prebivalec*) in je prvotno pomenil 'prebivalec Palovca ali prišlek iz njega'. Zaselek *Palovec* omenja Glonar (1931, 162) za vas *Brezovec*, o. Podčetrtek.

Páncar -ja (1971 10; 1997 22; 2011 26; 2020 31: osrsl. 16, zas., pos., jvzhSl. z; ZSSP: Li N Lj). Razl.: **Pancer** (1971 18; 1997 < 6; 2011 7; 2020 < 5).

P. **Pancar** z razl. **Pancer** izhaja prek vzdevka iz nem. *Panzer* 'oklep'. Z vzdevkom je bil verjetno poimenovan 'izdelovalec oklepov; kdor nosi oklep'. Nem. p. **Pan(t)zer**, ki je izpričan 1280 *Banzier*, 1372 *Panczer*, je vzdevek po srvn. *panz(i)er* 'oklep' (gl. Naumann 1994, 209), drugače Gottschald (1971, 459), ki p. **Panzer** povezuje prek srvn. *panzier* z imen. podst. **BAND** 'prapor, zastava' ali s srvn. *panze* 'vamp; vampež'.

Pánce -ta (1971 63; 1997 69; 2014 70; 2020 74: osrsl. 54, zas. 7, sav., pos., gor., goriš., ob.-kr. z; ZSSP: Li Kr Me Š Ljo Lj).

Sor. p.: **Panca** (2020 ni; ZSSP: Lj), **Pančič** (1971 29; 1997 23; 2017 14; 2020 14: podr. 5, pomur., sav., ob.-kr. z; ZSSP: Kn), **Pančič** (1997 48; 2014 61; 2017 54; 2020 59: osrsl. 24, zas. 13, sav. 7, prim.-notr. 6, pomur., podr., goriš., ob.-kr. z), **Panko** (1997 < 6; 2017 < 5; 2020 < 5; ZSSP: Pt Mu Md), **Panša** (2020 ni; ZSSP: Lt).

P. **Pance** je morda nastal iz imen. podst. **Pan-* imena **Pankracij**. V tem primeru je bil tvorjen s prip. obr. *-ce*, ki izraža manjšalnost, ljubkovalnost oziroma izpeljavo iz imena očeta. Iz imen. podst. **Pan-* so s prip. obr. *-čič/-čič, -ko* in *-ša* verjetno tvorjeni tudi p. **Pančič**, **Pančić**, **Panko** in **Panša**.

Pančúr -ja (1971 260; 1997 308; 2014 334; 2020 340: osrsl. 200, sav. 56, gor. 49, zas. 17, podr. 9, pomur., kor., jvzhSl., ob.-kr. z;

ZSSP: Ka Li Kr Mu Co R Ljo I Lj GG Kn). Razl.: **Pančor** (1971 17; 1997 15; 2017 14: pomur., jvzhSl. z; 2020 14; ZSSP: Mu).

P. **Pančur** z razl. **Pančor** izhaja verjetno iz nem. priim. podst. **Pantsch**. Tvorjen je s prip. obr. *-ur/-or*. Priim. podst. **Pantsch** oziroma **Pantz** izvorno povezujejo z imen. podst. **BAND**, ki je iz langob. *bandu* 'prapor, (bojna) zastava', got. *bandwa* 'znak, znamenje', prvotno 'združevalni simbol'. Nastala je po krajšanju zloženih imen, tj. kot **Bandrich* itd., tj. iz skraj. oblike *Panze*, *Penzo*, *Panlse*, *tz*, *tscher* (gl. Gottschald 1971, 178, 179, 459).

Pandúr -ja (1971 23; 1997 25; 2011 24; 2020 26: osrsl. 10, pomur. 5, podr., sav., jvzhSl., ob.-kr. z; ZSSP: Do Pt). Razl.: **Bandur** (1971 59; 1997 82; 2011 87; 2020 82: podr. 65, osrsl. 9, sav., pos., ob.-kr. z; ZSSP: Md).

Sor. p.: **Stražar**.

P. **Pandur** z razl. **Bandur** izhaja prek vzdevka iz poklicnega poimenovanja *pandúr* nekdanj 'stražnik, birič' (v hr. in madž. okolju). Na to kaže tudi lokacija po ZSSP.

P. **Pandur** obstaja tudi na Hrvaškem (2011 173), kjer se pojavljata razl. **Bandur** (2011 105) in tvorjenka na *-ovič* **Pandurovič** (> **Pandurov* + *-ič* = 'Pandurov sin') (2011 105).

Pángerc -a (1971 243; 1997 266; 2011 255; 2020 246: osrsl. 74, gor. 61, ob.-kr. 38, goriš. 25, prim.-notr. 24, jvzhSl. 16, podr., kor. z; ZSSP: Ka Li Pt La Ljo R Lj M Po Go Se T). Razl.: **Pakrac** (1997 < 6; 2011 < 5; 2020 < 5; ZSSP: SG), **Pangrac** (2020 ni; ZSSP: Dr), **Pangracij** (2020 ni; ZSSP: N), **Pangrc** (1997 6; 2011 11; 2020 11: jvzhSl. 5, osrsl., gor. z; ZSSP: Ka Ljo R), **Pankracij** (1997 < 6; 2011 < 5; 2020 ni; ZSSP: Po).

Sor. p.: **Pangarčič** (1997 9; 2011 10; 2020 14: pos. 6, sav., osrsl. z), **Pangerčič** (1971 44; 1997 26; 2011 27; 2020 24; ZSSP: Kš), **Pangerl** (1971 68; 1997 63; 2011 45; 2020 47: sav. 39, podr., pos., osrsl. z; ZSSP: Co), **Pangeršek** (2020 ni; ZSSP: Š), **Pangeršič** (1971 108; 1997 114; 2011 115; 2020 105: osrsl. 43, zas. 21, gor. 17, sav. 12, kor. 5, pomur., podr., prim.-notr., ob.-kr. z; ZSSP: Ka Li Kr Kš La Ljo), **Pangrčič** (1971 20; 1997 33; 2011 29; 2020 26: pos. 17, podr. 9; ZSSP: Kš), **Pangre** (1997 8; 2011 7; 2020 6; ZSSP: N Lj), **Pangrič** (1971 12; 1997 14; 2011 11; 2020 10: gor. 5, sav., pos., osrsl. z; ZSSP: Kš), **Pangrl** (1997 < 6; 2011 < 5; 2020 < 5), **Pangršič** (1971 16; 1997 30; 2018 31: osrsl., goriš. z; 2020 34; ZSSP: Ljo).

P. **Pangerc** z razl. **Pakrac**, **Pangrac**, **Pangracij**, **Pankracij** izhaja iz roj. imena **Pankracij** oziroma njegovih razl. **Pangerc**, **Pangrac(ij)**, **Pankrac**. Iz priim. podst. **Pangr-* so s prip. obr. (*čič*), *-e*, *-l*, *-šič* tvorjeni p. **Pangarčič**, **Pangerčič**, **Pangrčič**, **Pangre**, **Pangrič**, **Pangrl**, **Pangršič** s prvotnim pomenom 'sin Pangraca'.

Pánič -a (1971 186; 1997 144; 2014 130; 2020 123: pomur. 39, podr. 36, osrsl. 20, sav. 14, zas., ob.-kr. 5, gor., prim.-notr., goriš. z; ZSSP: Ka Pt Lt Lj M Po Se). Razl.: **Panič** (1971 24; 1997 281; 2014 413; 2020 474: osrsl. 138, gor. 59, jvzhSl. 55, sav. 53, podr. 48, ob.-kr. 40, goriš. 31, pomur. 20, kor. 12, pos. 8, zas., prim.-notr. z).

Sor. p.: **Pance**, **Panko**.

P. **Panič** z razl. **Panič** je v priim. procesu najverjetneje nastal iz skraj. oblike **Pan-* roj. imena **Pankracij**. Možen je tudi nastanek iz kakega drugega imena s sestavino **Pan-*, glede na jugoslovansko poreklo npr. iz imena **Pantelej**. Tvorjen je